

Meulebeke, 24 november 2025

FACTCHECK: Elia weigert betrokkenen correct te informeren tijdens infosessies voor 5 omgevingsvergunningen van Ventilus

Netbeheerder Elia organiseert momenteel 7 informatiesessies over 5 aangevraagde omgevingsvergunningen voor het Ventilus-hoogspanningsproject. De sessies dienen volgens hun website 'om iedereen goed te informeren' in het kader van het lopend openbaar onderzoek. De antwoorden die echter worden gegeven door medewerkers van Elia zijn weinig informatief, bevatten meestal foutieve informatie of vragen worden zelfs niet beantwoord. Als adviserend onderzoeker sinds mei 2019 heb ik ter plaatse de juistheid van de informatie onderzocht door gedurende een 3-tal uren veel voorkomende vragen te stellen aan een 10-tal medewerkers van Elia. Het merendeel van de bevraagde medewerkers van Elia gaven inderdaad geen correct antwoord. Welke belangrijke vragen werden niet of verkeerd beantwoord en waarom?

Op 8 november 2025 startte het openbaar onderzoek voor 5 omgevingsvergunningen inzake het Ventilus-hoogspanningsproject¹, 82 km doorheen West-Vlaanderen van het strand van Zeebrugge tot in het hoogspanningsstation van Avelgem. Veel bezoekers van voorbije infosessies in Brugge, Zedelgem en Deerlijk, gaven echter rechtstreeks naar mij of via de pers²³⁴ aan dat de medewerkers van Elia daar bewust niet antwoorden of zelfs staan te liegen. Maar kloppen die beweringen wel?

Ik ging persoonlijk de correctheid van de antwoorden van medewerkers van Elia onderzoeken tijdens de vierde infosessie die Elia organiseerde, namelijk op maandag 17 november 2025 vanaf 17 uur te Ardoos in Evenementenhal De Ark. Eén gerichte vraag over bedrijven, heb ik door een betrokken ondernemer laten stellen. Het was zeer opvallend dat in veel gevallen het antwoord bestond uit een verwijzing naar de algemene inhoud van één van de 52 aanwezige infoborden en anders naar een collega die misschien wel de vraag zal kunnen beantwoorden. Waarom gaven de 15-tal medewerkers van Elia dan geen correct antwoord op hun eigen infosessie? Daar blijken verschillende redenen voor te zijn, afhankelijk van welk type vraag en de gevolgen die een juist antwoord zou kunnen hebben op de vergunningsaanvraag.

De 4 redenen waarom netbeheerder Elia vragen van betrokkenen niet correct beantwoordt

- De eerste reden is **wie de vragen beantwoordt**. Medewerkers zeiden meermaals als antwoord op vragen dat zij onvoldoende technische kennis hebben over hoogspanningstechniek of het project Ventilus. Mogelijk zijn die medewerkers dus onvoldoende geschikt of niet van Elia zelf. Vergunningsaanvrager Elia neemt het 'iedereen goed informeren' niet serieus, maar dat heeft andere redenen.
- De tweede reden is **wat de vraagsteller zal doen met de informatie** die hij of zij ontvangt. Betrokkenen stellen namelijk vragen om na jarenlang wachten eindelijk duidelijkheid te krijgen op hun bezorgdheden. Het verkregen antwoord zou echter door de vraagsteller kunnen worden gebruikt in een bezwaarschrift tegen een omgevingsvergunning die Elia aanvraagt.
- De derde reden is **de omvang van de dossiers van de omgevingsvergunningen**. Medewerkers van Elia geven mogelijk vage antwoorden omdat ze weten dat de meeste betrokkenen toch hun antwoord niet gaan terugvinden in de duizenden dossierstukken binnen de voorziene 30 dagen openbaar onderzoek.

- De vierde reden is **het financieel belang dat netbeheerder Elia heeft als beursgenoteerd bedrijf**. Een medewerker antwoorde op de vraag waarom Elia financieel geen voorstander is van het duurder ondergronds alternatief op gelijkstroom: Elia zou wel meer winst kunnen maken bij de uitvoering van een duurder alternatief, maar de constructie en uitbating voor Elia zou dan op lange termijn technisch moeilijker en minder rendabel zijn, en dus geen mogelijk alternatief. Een tweede werknemer van Elia durfde echter belachelijk te beweren dat Elia als beursgenoteerd bedrijf geen baat zou hebben bij de winst die wordt gemaakt op het transport van stroom via buitenlandse verbindingen.

De 7 belangrijkste vragen die netbeheerder Elia van betrokkenen niet correct beantwoordt

- 1 **Uit tientallen wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat er gezondheidsrisico's zijn bij een langdurige blootstelling aan sterke magnetische wisselvelden van hoogspanningslijnen. Wat zijn die risico's en hoe groot zijn die risico's?**

Antwoord van medewerker Elia: Zoals u op de infoborden⁵ kan lezen is er enkel een mogelijk klein verband met kinderleukemie, maar dat is uitsluitend statistisch en wordt slechts in enkele onderzoeken vermeld. Er zijn geen andere gezondheidsrisico's. Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid is tot die conclusie gekomen.

Antwoord van professor Dirk Adang van de Belgische Hoge Gezondheidsraad (gespecialiseerd in straling van hoogspanningslijnen) uit Eindrapport intendant Vloebergh⁶ op p. 49 - 52: In de afgelopen decennia hebben verschillende tientallen epidemiologische studies een statistisch verband gevonden tussen de langdurige blootstelling van kinderen (<15 jaar) aan de magnetische velden van de elektriciteitsvoorziening in de woonomgeving en het optreden van kinderleukemie. Deze wetenschappelijke bevindingen zijn vrij consistent: bij een langdurige blootstelling (> 1 jaar) aan velden met een gemiddelde magnetische fluxdensiteit van meer dan 0,3 à 0,4 microtesla (μT) – sommige analyses vinden **een verband vanaf 0,2 μT** – stelt men een verhoogde prevalentie van kinderleukemie vast (ongeveer een verdubbeling). Het wordt al decennialang en aan de hand van onder meer recente en zeer recente studies telkens opnieuw bevestigd. Dus voorzorg is hier aangewezen. Bovendien stelde in 2002 het International Agency for Research on Cancer (IARC), ressorterend onder de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), dat magnetische velden met een frequentie van 50 of 60 Hz mogelijk carcinogeen voor de mens zijn. Het deelde ze overeenkomstig in bij de groep 2B, omdat er beperkte aanwijzingen waren voor een verband met kinderleukemie. De magnetische velden die door het transport van elektrische stroom (wisselspanning) gegenereerd worden vallen hieronder. Grote constante in het internationaal wetenschappelijk onderzoek naar de gezondheidseffecten van de magnetische velden van de hoogspanning is de epidemiologische vaststelling van een verhoogd risico op kinderleukemie.

Wat betreft het optreden van hersentumoren wijst een vrij recent Nederlands onderzoek (2018) op een mogelijk zwak verband – beduidend zwakker dan bij kinderleukemie – met blootstelling aan magnetische velden. Het voorzorgsprincipe geldt voor niet-bewezen gezondheidseffecten waar een kans bestaat dat er toch effectief effecten zijn die een maatschappelijke impact hebben.

Het voorzorgsprincipe als such wordt gereserveerd voor die situaties waarin menselijke activiteiten zouden kunnen leiden tot moreel onaanvaardbare schade die wetenschappelijk gezien wel plausibel maar onzeker is (World Commission on the Ethics of Scientific Knowledge and Technology, 2005).

Aanbeveling van professor Adang voor Ventilus: Zich baserend op de conclusies uit meta-analyses van internationale epidemiologische studies door de jaren heen, waarbij een consistente statistische vaststelling van een verhoging van de prevalentie van kinderleukemie bij langdurige blootstelling (> 1 jaar) aan magnetische velden van 50 Hz met een gemiddelde magnetische fluxdichtheid van meer dan 0,3 à 0,4 μT gerapporteerd wordt, is het aanbevolen om het voorzorgsprincipe toe te passen. **Hierbij zou de langdurige blootstelling van kinderen de jaargemiddelde waarde van 0,4 μT zeker niet mogen overschrijden.** Internationaal focust men vooral op de 0,4 μT contour in de omgeving van de hoogspanningslijnen.

Antwoord van de Nederlandse Gezondheidsraad uit onderzoek 'Hoogspanningslijnen en gezondheid':

Bij kinderen⁷: Uit de analyses van de commissie komen aanwijzingen voor een relatie tussen blootstelling aan magnetische velden rondom bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van **leukemie en wellicht ook hersentumoren bij kinderen**. Als de resultaten worden samengevat in een door het Amerikaanse Environmental Protection Agency opgesteld classificatiesysteem voor oorzaakelijkheid concludeert de commissie dat er voor leukemie en voor hersentumoren '**aanwijzingen voor een oorzakelijk verband**' zijn met de blootstelling aan magnetische velden.

Bij volwassenen⁸: Onderzoek in de woonomgeving laat een associatie zien tussen de nabijheid van hoogspanningslijnen en een verhoogd risico op **leukemie bij volwassenen**. Bij beroepsmatige blootstelling aan magnetische velden boven het achtergrondniveau is eveneens een associatie gevonden met een verhoogd risico op leukemie. De commissie beschouwt dit als **aanwijzingen voor een oorzakelijk verband**. Deze bevindingen zijn in lijn met de conclusie uit het eerdere advies van de Gezondheidsraad dat er aanwijzingen zijn voor een verhoogd risico op leukemie bij kinderen die langdurig in de buurt van een hoogspanningslijn wonen.

Bij beroepsgroepen⁹: Bij beroepsgroepen met aanzienlijk hogere blootstellingen aan magnetische velden dan in de woonomgeving, zijn er ook bij andere typen kanker dan leukemie associaties gevonden. Zo zijn bij beroepsmatige blootstellingen associaties gevonden met het risico op **borstkanker bij mannen, hersenkanker en alveesklieerkanker**. De in de werkomgeving waargenomen associaties beschouwt de commissie als **aanwijzingen voor een oorzakelijk verband** tussen de beroepsmatige blootstelling en de genoemde typen kanker.

Antwoord van adviserend onderzoeker Vanaeken: Respect voor de gezondheid is ver te zoeken in het Ventilus-project. Andere ernstige gezondheidsrisico's uit wetenschappelijke onderzoeken wereldwijd dan leukemie bij kinderen, worden zelfs ontkend door vergunningsaanvrager Elia en Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid. Een hogere blootstelling aan de magnetische wisselvelden houdt volgens de tientallen wetenschappelijke onderzoeken bovendien een hoger risico in. Een risico dat er reeds is vanaf 0,2 µT. Onder de hoogspanningslijnen ontstaat volgens de berekeningen door Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid (grafiek p. 98 Eindrapport van intendant¹⁰) een dermate sterk magnetisch wisselveld dat reeds **bij slechts 30% jaargemiddelde belasting van Ventilus de schadelijke magnetische wisselvelden tot 12 µT bedragen** onder de nieuwe delen hoogspanningslijnen. Bij hoogspanningslijnen van Ventilus die worden verzwaard zijn die waarden nog hoger. Professor Adang sprak tijdens de overleggen met de intendant meermaals over het ontstaan van een **onbewoonbare zone rond de hoogspanningslijnen**. Ik ben ook van die mening dat er rond de gehele lengte van Ventilus een onbewoonbare zone wordt gecreëerd. Iedereen die jaargemiddeld wordt blootgesteld aan meer dan 0,4 µT door nieuwe bovengrondse en ondergrondse hoogspanningslijnen en ook verzwaringen van bestaande lijnen, dient zonder uitzonderingen een uitkoopregeling te worden aangeboden. De opgekochte woningen dienen te worden afgebroken ipv. van te worden doorverkocht. Daar kan men best een groenzone maken.

De **compensaties worden niet voorzien voor de ernstige gezondheidsrisico's** die worden opgelegd door Ventilus, **enkel voor zichthinder** tot 200 m ver bij de nieuwe delen, terwijl anderzijds duidelijk in het MER-rapport staat dat de dominante zichthinder minstens 350 m ver reikt en hierbij tussen Zeebrugge en Avelgem 2.182 gezinnen betrokken zijn. Bij de subdominante zichthinder tot 700 m ver zijn 8.340 gezinnen betrokken. Nu staat bijkomend vermeld dat alle 60 nieuwe masten tussen Torhout en Lendelede worden voorzien van een opvallende lichtbebakening die kilometers ver zichtbaar zal zijn, waardoor tienduizenden gezinnen zichthinder en een waardevermindering van hun woning zullen hebben. De slechts 190 gezinnen die in aanmerking komen voor een compensatie zijn dus maar een kleine fractie van het werkelijk aantal betrokkenen dat hinder zou ondervinden door het voorgesteld GRUP Ventilus. De compensaties dekken maar gedeeltelijk de waardevermindering van de woning en zijn onvoldoende voor de betrokkenen om te kunnen verhuizen uit de stralingszone van Ventilus.

➔ **Betrokkenen worden hier duidelijk verkeerd geïnformeerd door vergunningsaanvrager Elia en door Departement Omgeving van de Vlaamse overheid**

2 De jaargemiddelde belasting van Ventilus zou 30 % bedragen. Waar komt die waarde vandaan en is die waarde enkel de belasting tijdens het eerste jaar van uitbating of blijft die belasting steeds 30 % ?

Antwoord van medewerker Elia: Die waarde ken ik niet en staat niet op de infoborden. Als Elia die waarde heeft opgegeven, zal dat wel zo zijn. Hoelang weet ik niet.

Antwoord van adviserend onderzoeker Vanaeken: De jaargemiddelde belasting van 30 % is een standaardwaarde die wordt opgegeven in vergunningsprojecten voor hoogspanningslijnen. Dat heeft een medewerker van Departement Omgeving van de Vlaamse overheid mij gezegd toen het project in 2019 werd voorgesteld op de infomarkten. Pas tijdens de overleggen met intendant Vloebergh, heeft professor Van Hertem een berekening gemaakt van de mogelijke jaargemiddelde belasting van Ventilus in verschillende scenario's. Die berekening staat ook in het Eindrapport van de intendant¹¹ vermeld op pagina 114 van 157. De berekende jaargemiddelde belastingen voor Ventilus waren 29 %, 40 % en 66 %. Hij heeft toen besloten dat 29 % de meest realistische minimale jaargemiddelde belasting was. Nadien heeft toenmalig federaal minister van energie Tinne Van der Straeten echter beslist om het toekomstig offshore windpark in de Prinses Elisabethzone uit te breiden van de reeds voorziene 2,1 GigaWatt naar 3,5 GigaWatt. **Met die toename van 1,4 GigaWatt bijkomende windenergie werd echter nooit rekening gehouden in de berekening van de jaargemiddelde belasting van Ventilus¹². Ook de aankomende verzwaring van de huidige offshore windmolens met 0,6 GigaWatt werd niet opgenomen.** Rekening houdend met die gekende uitbreidingen geeft volgende berekening de meer realistische jaargemiddelde weer: 4.926 MW berekende jaargemiddelde belasting x 0,6 (6 GW Ventilus tov. 4 GW Stevin) / 6.000 MW transportcapaciteit = **49,26 % jaargemiddelde realistische belasting voor Ventilus**. De voorgestelde 30 % jaargemiddelde belasting van Ventilus is dus met zekerheid een ernstige onderschatting.

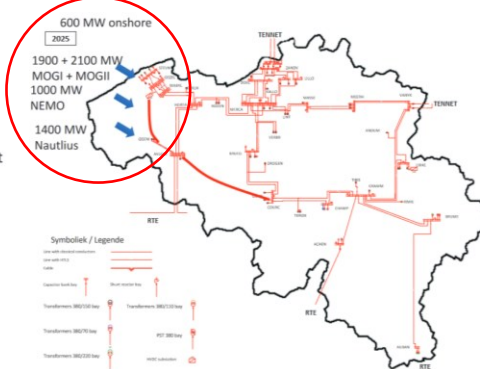
Tabel 2 Bijdrage van verschillende grote bronnen in het vermogen dat door de combinatie Ventilus-Stevin naar het binnenland stroomt

	Capaciteit (max vermogen), MW	Bijdrage injectie (capaciteitsfactor %)	Bijdrage injectie in MW
Bestaande offshore	1900	38	722
Nieuwe offshore (zonder nautilus)	2100	50	1050
Nieuwe onshore	600	30	180
Nemo HVDC	1000	50	500
Nautilus HVDC + wind	1400	50	700
Totaal (MW)	7000		3152

Eindrapport intendant p. 102 van 157

Flows (stroom) door Ventilus link

- Alle injecties op Stevin:
- 4000 MW offshore wind (rechtstreeks op 380 kV)
- 600 wind onshore aangesloten
- 2400 MW HVDC
- → injectie is max 7 GW
- Max ogenblikkelijke flow per ventilus circuit
 - Wind 100 %, en 100% import
 - Systeem normale werking
 - $0.57 * 7/2 = 66\%$ belasting
- Max gemiddelde flow:
 - 100 % import + wind variabel
 - Capacity factor 40 %
- Maximum gemiddelde (onrealistisch)
 - $0.57 * (4.6 * 0.4 + 2.4) / 2 = 40\%$
- Realistisch max gemiddelde flow
 - NEMO nu: voornamelijk export
 - Veronderstelling 50 % import (75 % import, 25 % export)
 - $0.57 * (4.6 * 0.4 + 2.4 * 0.5) / 2 = 29\%$ belasting

Eindrapport intendant p. 114 van 157

Ondertussen werden nog meerdere energieprojecten en interconnecties met andere landen in de Noordzee aangekondigd die verder worden onderzocht om in de toekomst verbinding te kunnen maken met Ventilus. De jaargemiddelde belasting zal dus steeds verder toenemen. Het gaat hierbij over onder meer 1 GigaWatt drijvende zonnepanelen in het Belgisch deel Noordzee, een derde verbinding met het Verenigd Koninkrijk (Cronos -> reeds goedgekeurd in het VK), met Denemarken (Triton), met Noorwegen en offshore met Nederland. Een meer realistische jaargemiddelde belasting is 50 % – 60 %. **Momenteel wordt in de vergunningsaanvragen van Elia enkel rekening gehouden met de foutieve 30 % jaargemiddelde belasting. Er wordt totaal GEEN rekening gehouden met de toename.**

→ **Betrokkenen worden hier duidelijk verkeerd geïnformeerd door vergunningsaanvrager Elia**

Ter info: federale toekomstplannen van mogelijk aangesloten vermogen op Ventilus en Stevin tegen 2050:

Offshore wind naar Zeebrugge: 1.937 MegaWatt (MW) → in gebruik

Interconnectie Nemo met Verenigd Koninkrijk: 1.000 MW → in gebruik

Interconnectie Nautilus met Verenigd Koninkrijk: 1.400 MW → vergund, nog niet gerealiseerd

Offshore wind in Princess Elisabeth-zone: 2.100 MW → vergund, nog niet gerealiseerd

Extra offshore wind in Princess Elisabeth-zone: 1.400 MW → vergund, nog niet gerealiseerd

Nieuwe onshore wind in West-Vlaanderen op Ventilus: vergund in GRUP Ventilus, nog niet gerealiseerd

Interconnectie Cronos met Verenigd Koninkrijk: 1.400 MW → vergund in VK, nog niet vergund in België

Interconnectie Triton met Denemarken: 2.000 MW → gepland in Federaal Ontwikkelingsplan (FOP) 2024-34¹³

Verzwaring huidige offshore wind: 600 MW → gepland in FOP 2024-2034

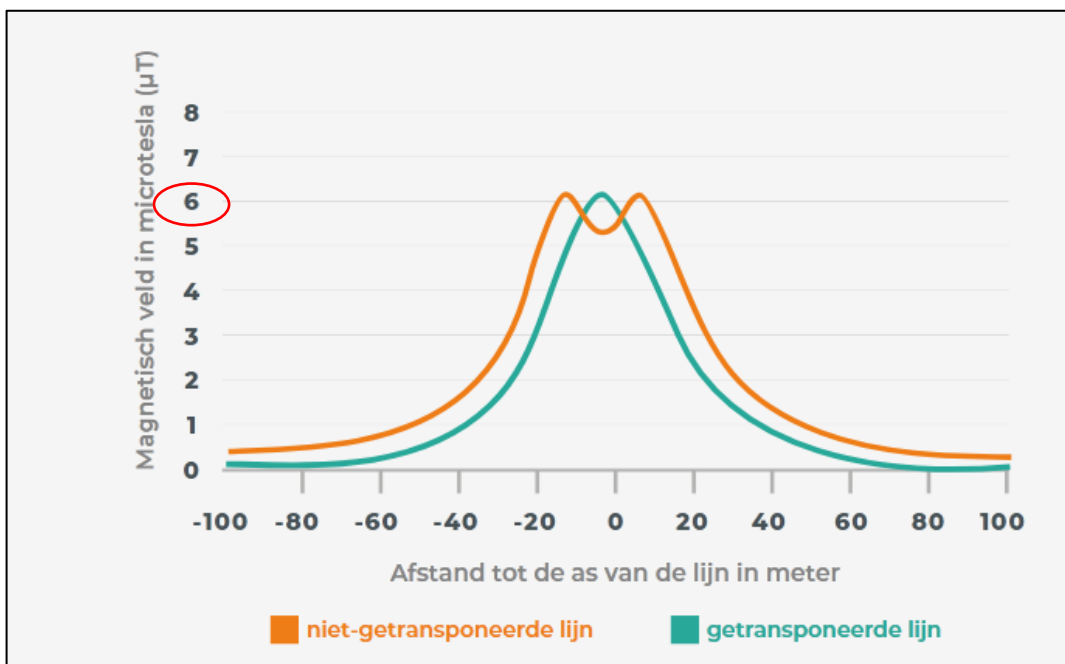
Drijvende offshore zonnepanelen: 1.000 MW → gepland in FOP 2024-2034

Extra offshore wind tot 8 GW Belgische offshore productie: 638 MW → federale ambitie

Interconnectie met Noorwegen: 2.000 MW → in onderzoek

Interconnectie offshore met Nederland: 2.000 MW → in onderzoek

- 3 Hoeveel bedraagt de jaargemiddelde magnetische veldsterkte bij de voorziene 30 % gebruik onder de nieuwe hoogspanningslijn en te verzwaren bestaande hoogspanningslijnen met bredere masten? Klopt de waarde die op de grafiek staat op dit infobord voor Ventilus? (infobord 51 van 52)

Antwoord van eerste medewerker Elia: Die waarde vindt u inderdaad terug in de grafiek op volgend infobord¹⁴ (zie vorige pagina). De waarden zijn bij benadering en werden berekend door Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid. Het transponeren van de hoogspanningslijn Ventilus zorgt voor minder magnetische velden. Meer details kan ik u daarover niet geven. Ik kan wel op de digitale kaart kijken waar de grenslijn van de 0,4 μT zich zou bevinden op een specifiek adres.

Antwoord van tweede medewerker Elia: De jaargemiddelde waarden kan ik niet zeggen, maar misschien dat mijn collega bij het infobord met de grafiek die wel weet.

Antwoord van derde medewerker Elia: Van zo'n details ben ik niet op de hoogte. Ik kan wel uitleggen wat op deze infoborden beschreven staat. Er wordt bij Ventilus gebruik gemaakt van nieuwe vakwerkmasten en stevigere hoekmasten, maar van andere masten ken ik niets.

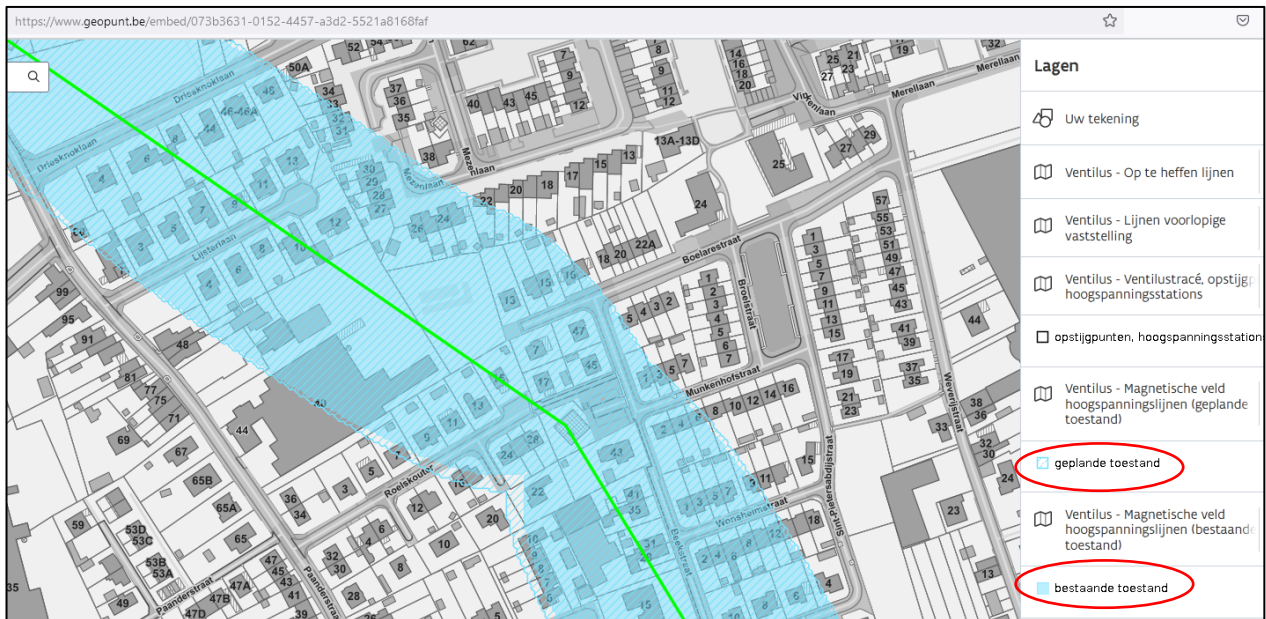
Antwoord van adviserend onderzoeker Vanaeken: De eerste medewerker van Elia verwijst naar een algemene grafische voorstelling van hoeveel magnetische veldsterkte te verwachten is onder een bovengrondse 380 kV-verbinding. Daar staat echter niet bij wat de belasting van de lijn is, want die bepaalt de sterkte van het magnetisch wisselveld. Bij het vragen naar die belasting en verschil volgens het type mast werd nogmaals verwezen naar Departement Omgeving die de berekeningen maakt en dat hijzelf daarvan niet meer details kan geven. Hij zegt wel dat het transponeren van de draden op een hoogspanningslijn de hoeveelheid magnetische wisselvelden sterk zou doen afnemen. Netbeheerder Elia is de vergunningsaanvrager en weet als enige hoeveel stroom door de draden zal en kan stromen (volgens de technische draadgegevens tot 8 GigaWatt). De vermelde waarden op het infobord bedragen minder dan de helft van de berekende waarden voor Ventilus bij slechts 30 % jaargemiddelde belasting. Hoe breder bovendien de draagarmen van de masten zijn, hoe sterker en breder het schadelijk magnetisch wisselveld van de hoogspanningslijn zal zijn, zoals vermeld staat in het Eindrapport van de intendant. De maximale waarden van de jaargemiddelde magnetische veldsterkte bij 30 % waren nergens op de 52 infoborden te vinden en bedragen **in het midden onder de lijn 12 μT op 1,5 m hoogte. In de slaapkamers op de eerste verdieping van woningen, gaan de magnetische wisselvelden nog hoger zijn dan 12 μT vanwege de kortere afstand tot de draden.**

Het meest schadelijke type zeer brede hoogspanningsmasten (type Donau) in Brugge, Jabbeke en Zedelgem wil men hergebruiken en de bestaande twee 150 kV-verbindingen laten hangen in plaats van de masten te vervangen. Bij de slechts 30 % belasting (niet de 50-60 %) van Ventilus is de 0,4 μT -zone daar reeds 90 m breed (122 m bij 60 %) aan beide zijden van de masten terwijl dit bij nieuwe masten maar 57 meter is aan elke zijde. **Vanaf reeds 43 % jaargemiddelde belasting wordt daar zelfs 20 μT overschreden¹⁵ in de woningen, de interventiewaarde uit het Binnenmilieubesluit waaraan men geen dag mag blootgesteld worden voor bronnen binnenshuis, maar dus wel mag blootgesteld worden door hoogspanningslijnen van Elia.** Bij de nieuwe masten is de overschrijding van de 20 μT het geval vanaf 55 % jaargemiddelde belasting. Kortstondig kunnen de magnetische wisselvelden bij Donau-masten zelfs oplopen **tot 47 μT** , bij nieuwe masten tot 37 μT .

Wereldwijd zijn er geen wetenschappelijke studies beschikbaar over de lange termijn effecten van blootstelling aan hoogspanningslijnen met meer dan 2,8 GigaWatt transportcapaciteit. Ventilus is dus een maatschappelijk onverantwoord langetermijn gezondheidsexperiment met de West-Vlaamse bevolking en werknemers als proefkonijnen.

➔ **Betrokkenen worden hier duidelijk verkeerd geïnformeerd door vergunningsaanvrager Elia**

4 Wat zal er veranderen bij het verzwaren van de bestaande hoogspanningslijn tussen Izegem en Avelgem? Volgens de digitale grafische voorstelling door Departement Omgeving die Elia gebruikt, zou er nauwelijks een toename zijn van de sterkte van het magnetisch wisselveld. Klopt die voorstelling wel als er 6 keer meer stroom jaargemiddeld door dat stuk van Ventiluz zal stromen?

Antwoord van medewerker Elia: Op deze kaarten van Departement Omgeving¹⁶ kan u zien aan de contourlijn dat de breedte nauwelijks zal toenemen door de verzwarende van de bestaande lijn. U hoeft zich geen zorgen te maken. Door het transponeren van de huidige hoogspanningsdraden bij de vervanging, zullen die magnetische velden rond de toekomstige hoogspanningslijn nauwelijks toenemen.

Antwoord van medewerker Elia aan dhr. Luk Schelfhout te Deerlijk (citaat uit artikel Nieuwsblad)¹⁷: De gemiddelde toevoer per jaar zal wel dezelfde blijven, maar de verzwarende is nodig om de pieken op te vangen.

Antwoord van adviserend onderzoeker Vanaeken: De medewerkers van Elia zijn hier op de meest belangrijke vraag voor de honderden betrokken gezinnen tussen Izegem en Avelgem zeer duidelijk leugens aan het zeggen. **Reeds bij slechts een jaargemiddelde belasting van 30 % van Ventiluz (= 1,8 GW van de 6 GW), zal de hoeveelheid stroom minstens 6 keer de huidige jaargemiddelde belasting (circa 0,28 GW) bedragen. Het verschil is dus enorm.** Het transponeren van de bestaande hoogspanningslijn zorgt slechts voor een mindering van circa 30 % en kon zelfs reeds 20 jaar gebeuren om de huidige magnetische wisselvelden te minderen ten voordele van de omwonenden. Dit betekent dat zelfs met het transponeren de magnetische veldsterkte minstens 4,2 keer de hoeveelheid van nu zal bedragen bij de slechts 30 % jaargemiddelde belasting. De bedrieglijke digitale voorstelling door Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid van de onbewoonbare zone tussen Izegem en Avelgem kan worden bekeken via <https://www.geopunt.be/embed/073b3631-0152-4457-a3d2-5521a8168faf> . **De huidige toestand op de kaarten van Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid wordt dus zwaar overdreven om te kunnen aangeven dat de toestand daar 'NAUWELIJKS' zou veranderen.** Er wordt namelijk bij die verzwarende voor de honderden betrokken gezinnen onder en rond de hoogspanningslijn **geen enkele compensatie of uitkoopregeling voorzien** en men wenst zowel bij Elia als de Vlaamse Overheid liefst zo weinig mogelijk bezwaren te ontvangen. De bestaande lijn tussen Izegem en Avelgem loopt onder meer door **Deerlijk waar een 400-tal woningen worden geïmpacteerd** en onbewoonbaar worden, zonder dat ook maar iemand recht heeft op uitkoop of een compensatie.

➔ Betrokkenen worden hier duidelijk verkeerd geïnformeerd door vergunningsaanvrager Elia en door Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid

5 Zijn de voorziene ondergrondse wisselstroomkabels voor Ventilus in Zedelgem, Torhout en Izegem volledig veilig of geven die ook schadelijke straling als ze ondergronds aanwezig zijn?

Antwoord van medewerker Elia: Er worden 2 stukken ondergrondse aanleg voorzien omdat die kabels veilig zijn en geen mogelijke impact hebben op het uitzicht en de gezondheid.

Antwoord van de Nederlandse Gezondheidsraad uit onderzoek 'Hoogspanningslijnen en gezondheid'¹⁸: Omdat er aanwijzingen zijn voor een oorzakelijk verband tussen blootstelling aan magnetische velden en een verhoogd risico op kinderleukemie en hersentumoren, en magnetische velden niet tegengehouden worden door bodem of bouwmaterialen, geeft de commissie vanuit gezondheidkundig oogpunt de staatssecretaris in overweging om het beleid uit te breiden naar ondergrondse elektriciteitskabels en andere bronnen van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk.

Antwoord van adviserend onderzoeker Vanaeken: Ondergrondse kabels op wisselstroom hebben ook diezelfde schadelijke magnetische wisselvelden, waarbij bovendien dat magnetisch veld plaatselijk sterker is dan bij bovengrondse draden tussen masten. De blootstelling gebeurt vooral aan landbouwers, dieren en mensen die werkend of recreatief vertoeven boven de ingegraven kabels. Dat kunnen ook kinderen in de tuin van een woning zijn.

➔ **Betrokkenen worden hier duidelijk verkeerd geïnformeerd door vergunningsaanvrager Elia**

6 Komt de onderneming Skyline Communications in Izegem langs de E403 in aanmerking voor de opkoopregeling? Hoeveel ondernemingen komen in aanmerking voor de voorgestelde opkoopregeling of compensaties vanwege de impact door het Ventilus-project?

Antwoord van medewerker Elia aan bedrijfsleider Frederik Vandenberge van Skyline Communications: Skyline komt niet in aanmerking. **Er zijn geen aanwijzingen langs het traject dat de werking van ondernemingen geheel onmogelijk zou worden door Ventilus.** Het kan mogelijk zijn dat werknemers niet willen werken in de magnetische velden van Ventilus, maar dan dient de zaakvoerder ander personeel te zoeken.

Antwoord van adviserend onderzoeker Vanaeken: De Vlaamse regering en overheid wilden met dit zogezegd 'compensatiebeleid voor ondernemingen' enkel de indruk geven aan buitenstaanders dat zij wel de impact gaan compenseren, terwijl ze dit duidelijk niet gaan doen. **Een onderneming komt nu namelijk enkel in aanmerking voor een opkoopregeling als de voortzetting van bedrijfsactiviteiten ONMOGELIJK wordt gemaakt.** Zelfs als alle personeelsleden ontslag nemen, dient de zaakvoerder maar andere gespecialiseerde werknemers te vinden die samen met de zaakvoerder dagelijks in de magnetische wisselvelden van Ventilus willen werken. **Er komt bij Ventilus geen enkele onderneming in aanmerking voor een opkoopregeling.** De meer dan honderd betrokken ondernemingen en duizenden werknemers worden hier opzettelijk misleid. Er is GEEN respect voor werkenden rond hoogspanningslijnen vanuit de Vlaamse overheid of netbeheerder Elia, al is de blootstelling ook langdurig.

➔ **Ondernemingen en werknemers worden hier duidelijk misleid door vergunningsaanvrager Elia en de Vlaamse overheid**

7 Waarom kan Ventilus niet worden gerealiseerd met ondergrondse gelijkstroomkabels, zoals reeds jaren wordt verzocht door de betrokken burgemeesters, burgergroepen en het ondernemersplatform? Werd dit voldoende onderzocht en door wie?

Antwoord van eerste medewerker Elia: De Vlaamse regering heeft dat beslist. Meer kan ik daarover niet zeggen. Misschien dat een collega daarover meer uitleg kan geven. Ik zal iemand halen.

Antwoord van tweede medewerker Elia: Dat werd door Elia en de overheid onderzocht. Het is misschien wel anders mogelijk om Ventilus uit te voeren, maar er is beslist dat bovengrondse wisselstroom de beste oplossing.

Antwoord van derde medewerker Elia: Als u het Eindrapport van de intendant heeft gelezen, dan weet u dat het wisselstroomvoorstel technisch de enige mogelijkheid is. Dat werd door een Duitse professor bevestigd.

Antwoord van adviserend onderzoeker Vanaeken: Ik was aanwezig in de overleggen van intendant Guy Vloebergh en professor Van Hertem, en ook in de eerdere stakeholdervergaderingen met Elia. Zowel in die stakeholdervergaderingen als in de overleggen met professor Van Hertem in aanwezigheid van intendant Vloebergh, werd duidelijk besloten dat het gelijkstroomtechnologie niet onmogelijk was als oplossing voor Ventilus¹⁹. **Gelijkstroom had echter meer nadelen op technologisch vlak, terwijl daarbij de schadelijke nadelen voor het leefmilieu en de gezondheid niet aanwezig zijn. Professor Van Hertem, heeft net als netbeheerder Elia, een uitvoerbaar voorstel²⁰ gedaan om Ventilus toekomstgericht volledig te realiseren met veilige ondergrondse gelijkstroomkabels.** De vermelde technische hindernissen door professor Van Hertem in zijn voorstel zijn niet meer van toepassing²¹, want de technologische evolutie en Europese beslissingen hebben die opgelost. Het voorstel van Elia van 01/04/2022 op basis van ondergrondse gelijkstroom daarentegen werd als onrealistisch gezien vanwege de hoge kostprijs. Wat daarbij echter niet in de media werd gezegd, is dat Elia toen 4 gelijkstroomverbindingen had voorzien over heel België²², tot zelfs in Tihange, en met inbegrip van alle financieringskosten en onderhoud gedurende 35 jaar. Dat zorgt voor een verkeerde vergelijking voor de politici die geen kennis hadden van de inhoud van het voorstel en direct reageerden dat het onbetaalbaar was. De juiste vergelijking van de uitvoeringskosten tussen het voorstel op bovengrondse wisselstroom voor het project Ventilus met vervolproject Boucle du Hainaut ten opzichte van het ondergrondse gelijkstroomvoorstel van Elia bedroeg circa 1,3 miljard € bovengronds tov. 2,85 miljard € voor volledig ondergrondse aanleg. Politici werden dus opzettelijk misleid door netbeheerder Elia. Duits professor Westermann had nadien de opdracht van de burgemeesters om een gelijkstroomalternatief voor Ventilus te onderzoeken. Na zijn aanstelling bleek namelijk dat professor Westermann de helft van zijn werk kreeg van de Duitse netbeheerder 50 Hertz (= de Duitse afdeling van Elia) en mocht hij geen alternatieven onderzoeken.

→ **Betrokkenen worden hier duidelijk misleid door vergunningsaanvrager Elia en de Vlaamse overheid**

Besluit op volgende pagina

Ter info: Wie is onderzoeker Filip Vanaeken?

Filip Vanaeken heeft een multidisciplinair onderzoekskantoor Adexon Expertises. De onafhankelijke onderzoeken zijn gericht op techniek, bouwkunde en vastgoed. Daarbij wordt eerst een grondige analyse gemaakt van de oorzaak van een probleem (hinder of schade), dan gericht onderzocht wat voor gevolg die oorzaak reeds of toekomstig kan veroorzaken, om vervolgens een oplossing in het belang van alle betrokkenen uit te werken.

Als adviserend onderzoeker in het Ventilus-project maakte onderzoeker Vanaeken sinds mei 2019 deel uit van meer dan honderd overleggen. Die vonden plaats met federale en Vlaamse ministers, kabinetsmedewerkers, parlementairen, burgemeesters, medewerkers van Elia, professoren gespecialiseerd in gezondheid en hoogspanningstechnieken (ook van buiten Europa), middenveldorganisaties, intendant Vloebergh, Boerenbond West-Vlaanderen, burgergroepen, ondernemingen en betrokken burgers. Er werden kosteloos duizenden uren onderzoek verricht in het Ventilus-project. Het hoofddoel was steeds zonder eigenbelang een gerichte duurzame oplossing voor te stellen, die toekomstgericht en maatschappelijk verantwoord is voor alle betrokkenen.

Besluit van het onderzoek

Uit het praktijkonderzoek te Ardoorie tijdens de informatiesessie van netbeheerder Elia blijkt dat de vergunningsaanvrager er alles aan doet om de betrokkenen zo weinig mogelijk correct te informeren. Dit heeft meerdere redenen waaronder in hoofdzaak de vrees voor het niet bekomen van de 5 aangevraagde omgevingsvergunningen voor Ventilus. Herhaaldelijk werd de verantwoordelijkheid voor foutieve informatie bij Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid gelegd, terwijl Elia de vergunningsaanvrager is en dient te zorgen dat de dossierinhoud correct is. Tijdens de vele vragen die werden gesteld in een 3-tal uren tijd, was merkbaar dat de 10-tal gesproken medewerkers van Elia liever geen duidelijk antwoord gaven op de gestelde vragen. De meeste vragen werden zelfs verkeerd of niet beantwoord. Elia probeert dus 5 omgevingsvergunningen te verkrijgen op basis van incorrecte dossierinhoud en weigert betrokkenen correct te informeren.

De impact op het leefmilieu in West-Vlaanderen is enorm door het project, en vragen daaromtrent werden tijdens de infosessie van Elia niet serieus genomen. De impact is ook niet beperkt tot enkel de zone waarin Ventilus zou worden gerealiseerd. Netbeheerder Elia vraagt namelijk met reden van hoger openbaar belang op basis van onevenredige hoge kosten voor waterfiltering een afwijking aan²³ om jarenlang tijdens de aanleg verontreinigd bemalingswater met een te hoge concentratie aan PFOS en zware metalen, te mogen lozen in lokale grachten en kanalen. Zo wordt lokale bodemvervuiling verspreid over alle waterlopen waarin dat vervuild water terechtkomt.

Ik krijg de indruk dat beursgenoteerd bedrijf Elia nog steeds, zonder rekening te houden met de grootschalige impact op de bevolking, ondernemingen en het leefmilieu, denkt op een misleidende manier boven alle wetgeving te staan. De houding van de meeste gesproken medewerkers van Elia tijdens de infomarkt te Ardoorie, lijkt sterk op die van de medewerker van Elia die mij in 2019 op de eerste infomarkt van Ventilus zei: 'Het Ventilus-project is gebaseerd op de domheid van de plaatselijke bevolking en lokale besturen, die toch niet gaan begrijpen wat we gaan doen en zich niet kunnen verzetten.' Nu zijn we sinds de voorstelling van Ventilus in mei 2019 reeds 6 jaar verder en er zijn 20 lopende vernietigingsprocedures voor de Raad van State. De gelijkstroomtechnologie is duidelijk bruikbaar in het Ventilus-project, met een toepassing zonder schadelijke impact op de omgeving.

Ik zie het persoonlijk niet te gebeuren dat Ventilus met deze grote blijvende impact doorheen West-Vlaanderen op duizenden West-Vlaamse betrokken gezinnen en honderden ondernemingen kan worden gerealiseerd in een tijd dat de realisatie reeds perfect volledig ondergronds op gelijkstroom kan, zonder schadelijke impact op het leefmilieu en de gezondheid. Toekomstgericht en kostenbesparend, kan Ventilus best reeds deel uitmaken van het Europees gelijkstroomnetwerk dat in meerdere landen in uitvoering is. De stroom door Ventilus is namelijk niet alleen voor West-Vlaanderen en België. Ventilus wordt nu reeds voorzien om deel uit te maken van een Europees transportnetwerk tussen de stroomproductie in de Noordzee via interconnecties op gelijkstroom met internationale windparken (Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Noorwegen en Nederland) en België met op land geconnecteerde aangrenzende landen (Frankrijk, Nederland, Duitsland en Luxemburg). Het transport van steeds meer groene energie vergt een toekomstgerichte veilige duurzame transporttechniek, namelijk via 2 uitbreidbare ondergrondse leidingstraten met veilige gelijkstroomkabels doorheen België. Meer info over die realisatie voor 8 hoogspanningsprojecten in België, kan u vinden op www.zonderkanker.be. Een gezond leefmilieu in de toekomst, vergt inspanningen van de bevolking en ondernemingen, maar ook van de overheden en netbeheerder Elia.

Vastgesteld ter plaatse en opgemaakt in eer en geweten.

Hoogachtend,

Filip Vanaeken

Adviserend Ventilus-onderzoeker - bouwkundig expert

Onderzoekskantoor Adexon Expertises

ventilus@adexonexpertises.be

Bronverwijzingen in het onderzoeksrapport

- ¹ https://www.elia.be/nl/pers/2025/10/20251030_ventilus-press-release
- ² <https://www.nieuwsblad.be/regio/west-vlaanderen/zuid-west-vlaanderen/deerlijk/veel-vragen-weinig-antwoorden-na-infomarkt-over-hoogspanningslijn-ventilus-ze-strooien-ons-zand-in-de-ogen/104983462.html>
- ³ <https://www.made-in.be/west-vlaanderen/frederik-vandenbergh-skyline-communications-over-elia-en-ventilus-het-is-stuitend-hoe-men-bedrijven-en-werknemers-blijft-negeren>
- ⁴ <https://kw.be/nieuws/openbaar-onderzoek-gestart-voor-hoogspanningslijn-ventilus-zoveel-mogelijk-ondergronds-en-gelijkstroom-is-de-toekomst>
- ⁵ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/infra-and-projects/projects/ventilus/ventilus_banners_november-2025.pdf : zie banner p. 48 van 52
- ⁶ <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/eindrapport-intendant-ventilus> : zie p. 49 – 52 van 157
- ⁷ <https://www.gezondheidsraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2018/04/18/hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-i-kanker-bij-kinderen/samenvatting-Hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-1-kanker-bij-kinderen.pdf> :
Zie p. 3 van 5
- ⁸ https://www.gezondheidsraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2022/06/29/advies-hoogspanningslijnen-en-gezondheid-kanker-bij-volwassenen/Advies_Hoogspanningslijnen-en-gezondheid_kanker-bij-volwassenen.pdf : zie p. 5 van 62
- ⁹ https://www.gezondheidsraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2022/06/29/advies-hoogspanningslijnen-en-gezondheid-kanker-bij-volwassenen/Advies_Hoogspanningslijnen-en-gezondheid_kanker-bij-volwassenen.pdf : zie p. 5 van 62
- ¹⁰ <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/eindrapport-intendant-ventilus> : zie p. 98 van 157
- ¹¹ <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/eindrapport-intendant-ventilus> : zie p. 114 van 157
- ¹² <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/eindrapport-intendant-ventilus> : zie p. 102 van 157
- ¹³ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/infra-and-projects/investment-plans/federal-development-plan-2024-2034/20230504_federaal_ontwikkelingsplan_van_het_transmissienet_2024-2034_nl.pdf
- ¹⁴ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/infra-and-projects/projects/ventilus/ventilus_banners_november-2025.pdf : zie infobord p. 51 van 52
- ¹⁵ <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/eindrapport-intendant-ventilus> : zie p. 99 van 157
- ¹⁶ <https://www.geopunt.be/embed/073b3631-0152-4457-a3d2-5521a8168faf> : zie traject tussen Izegem en Avelgem
- ¹⁷ <https://www.nieuwsblad.be/regio/west-vlaanderen/zuid-west-vlaanderen/deerlijk/veel-vragen-weinig-antwoorden-na-infomarkt-over-hoogspanningslijn-ventilus-ze-strooien-ons-zand-in-de-ogen/104983462.html>
- ¹⁸ <https://www.gezondheidsraad.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2018/04/18/hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-i-kanker-bij-kinderen/samenvatting-Hoogspanningslijnen-en-gezondheid-deel-1-kanker-bij-kinderen.pdf> : zie p. 3-4 van 5
- ¹⁹ <https://www.elia.be/nl/infrastructuur-en-projecten/infrastructuurprojecten/ventilus> : zie deel Technologie
- ²⁰ <https://www.zonderkanker.be/gallery/Alternatief%20transport%20energietransitie%20F.%20Vanaeken%2004032024.pdf> : zie p. 50 van 61
- ²¹ <https://www.zonderkanker.be/gallery/Alternatief%20transport%20energietransitie%20F.%20Vanaeken%2004032024.pdf> : zie p. 51 van 61
- ²² <https://www.zonderkanker.be/gallery/Presentatie%20GRUP%20Ventilus%20onderzoeker%20F.%20Vanaeken.pdf> : zie p. 17 van 97
- ²³ <https://omgevingsloketinzage.omgeving.vlaanderen.be/2025025784/inhoud-aanvraag/PERlw4URAAa0DY0ooz-mjQ/o3ktVUQjSgSvN8WKigN16w> : zie bijlage 9.8 aanvraag afwijking KRW

De bedrieglijke digitale voorstelling door Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid van de onbewoonbare zone tussen Izegem en Avelgem kan u bekijken via <https://www.geopunt.be/embed/073b3631-0152-4457-a3d2-5521a8168faf> . Het verschil in grenslijnen tussen de huidige toestand en Ventilus met 6 keer de huidige belasting, zou de huidige toestand 4,2 keer kleiner moeten voorstellen ipv. een gelijke toestand.

➔ **Betrokkenen werden hier duidelijk opzettelijk misleid door Departement Omgeving van de Vlaamse overheid om het GRUP Ventilus te kunnen goedkeuren en nu omgevingsvergunningen te kunnen toekennen aan belanghebbend netbeheerder Elia, ten koste van de betrokkenen**

Na het verschijnen van dit onderzoeksrapport, is het mogelijk dat de verwijzingen naar websites van netbeheer Elia en Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid worden gewijzigd. Dan kan u best het document zoeken via een zoekmachine met zoektermen uit de oorspronkelijke verwijzing.

➔ Meer info over de opmaak van een bezwaarschrift tegen één of meerdere aangevraagde omgevingsvergunningen van netbeheerder Elia, kan u vinden op www.ventilus.info .